

ZAWARTOŚĆ

Planowanie zielonej infrastruktury, usług ekosystemów i korzyści publicznych | Strona 1

Transgraniczne zarządzanie zieloną infrastrukturą w Karkonoszach | Strona 3

Czwarte spotkanie partnerskie w Turynie w dniach 14 i 15 maja 2019 r | Strona 5

Rewitalizacja gruntów w metropolitalnym mieście Turynu | Strona 6

Wywiad: Jak najlepiej zachować wodę w krajobrazie? | Strona 7

Nowości z regionów: Karkonosze a Trójstyk granic Polska-Czechy-Niemcy | Strona 8

PLANOWANIE ZIELONEJ INFRASTRUKTURY, USŁUG EKOSYSTEMÓW I KORZYŚCI PUBLICZNYCH - ROZWÓJ METODOLOGII I DOŚWIADCZENIA Z OBSZARÓW STUDIÓW PRZYPADKU REGION TRÓJGRANICZNY CZ-DE-PL I PARK PRZYRODY DÜBENER HEIDE, NIEMCY

MaGICLandscapes Pakiet Roboczy 2 koncentruje się na ocenie funkcjonalności zielonej infrastruktury (ZI). Jednym z ambitnych celów jest opracowanie i przetestowanie metodyki mapowania w terenie dla oznaczenia geograficznego i jego usług, która jest łatwa w użyciu, umożliwia wypełnienie luk w istniejących zbiorach danych geograficznych i, co ważne, ma zastosowanie również do innych regionów.

Trzeci pakiet roboczy projektu dotyczy publicznych korzyści wynikających z oznaczeń geograficznych, które mogą wynikać ze świadczenia określonych usług ekosystemów (UEM). Celem jest opracowanie narzędzia oceny korzyści dla społeczeństwa oraz opracowanie planów działania lub strategii dla wybranych obszarów w celu zwiększenia, ochrony i zapewnienia tych korzyści.

Połączenie obu pakietów prac jest bardzo przydatne, co oznacza opracowanie metodologii/narzędzia do mapowania zarówno UEM, jak i korzyści dla społeczeństwa w obszarach, dla których należy opracować plany działania lub strategię.

Partner projektu MaGICLandscapes Leibniz Instytut Ekologicznego Rozwoju Miejskiego i Regionalnego (IOER) posiada już szerokie

doświadczenie w zakresie oznaczeń geograficznych i UEM, opracował wskaźniki. Następnym krokiem jest opracowanie metodyki opartej na wskaźnikach dla UEM, innej niż cztery wymienione powyżej, lub przeprowadził badania terenowe oznaczeń geograficznych i Następnym krokiem jest opracowanie metodyki opartej na wskaźnikach dla UEM, innej niż cztery wymienione powyżej.

Left: Mapping of Green Infrastructure in the Tri-Border Region | Zdjęcie: Henriette John; right: Erosion-prone agricultural areas around Spitzkunnersdorf in Upper Lusatia | Zdjęcie: Anne Sophie Grieser

Szczególnie projekt Saksonia-Republika Czeska [BIDELIN](#) opracowuje podobne tematy w kontekście miejskim. MaGICLandscapes i personel BIDELIN w IOER opracował metodologię mapowania terenu dla oceny oznaczeń geograficznych i UEM we współpracy z ekspertami w dziedzinie planowania krajobrazu i ekologii krajobrazu, jak również geoinformatyki stosowanej i teledetekcji z Anhalt University of Applied Sciences w Bernburgu (Niemcy). Metodologia ta została przetestowana na kursie dla studentów niemiecko-czeskich w czeskim mieście Děčín w październiku 2018 roku.

Wraz z opracowanym arkuszem mapującym zapytano o szereg parametrów, takich jak dostępność terenów zielonych lub istniejących obiektów do celów **rekreacyjnych i rekreacyjnych**, które koncentrują się na ocenie usług i korzyści kulturowych. Inne parametry to na przykład ogólny udział przestrzeni zielonej lub struktura roślinności, które są bardziej skoncentrowane na usługach regulacyjnych i wynikających z nich korzyściach.

Po sporządzeniu mapy w Děčín nastąpiła ocena UEM i potencjalnych korzyści, w oparciu o zebrane dane terenowe. W odniesieniu do czterech wybranych UEM - rekreacji, dziedzictwa kulturowego, wartości siedliskowej i regulacji klimatu - studenci i eksperci opracowali metodologię opartą na wskaźniku w celu określenia wartości danej przestrzeni zielonej, aby zapewnić konkretną usługę i tym samym wygenerować korzyści dla społeczeństwa. Mapy pokazujące, w jaki sposób rozmieszczone zostały obszary o niskich i wysokich wartościach. Mapy te okazały się bardzo pomocne w identyfikacji miejscowości/obszarów działania na rzecz zwiększenia „public benefit” dostarczanego przez Zi. Zastosowanie ulepszonej i dostosowanej metodologii jest stosowane na obszarach studiów przypadku Region Trójgraniczny Republika Czeska, Niemcy i Polska oraz w Parku Przyrody Dübener Heide (Niemcy) w ścisłej współpracy z partnerem projektu Saksońska

Above: Urban gardening initiative in Zittau requiring further development; below: River Mulde in Eilenburg with limited access to people | Zdjęcia: Anne Sophie Grieser

Fundacja Ochrony Przyrody i Środowiska. W ramach stażu w IOER i jako podstawa do pracy licencjackiej dwóch studentów Ekologii i Ochrony Środowiska z Uniwersytetu Nauk Stosowanych Zittau/Görlitz przeprowadza mapowanie. W lecie czeski student ERASMUS wspiera działania związane z mapowaniem.

Obszary zainteresowania mapowaniem to miejscowości, które potrzebują nowych oznaczeń geograficznych lub ulepszonych oznaczeń geograficznych w celu zwiększenia korzyści dla społeczeństwa, a zatem miejscowości, dla których należy opracować plany działania lub strategię w ramach paczki roboty 3. Potrzeby te zostały zidentyfikowane w ramach regionalnych warsztatów dla interesariuszy w obszarach objętych studium przypadku.

W regionie przygranicznym przykładem takich obszarów zainteresowania są Zittau i Liberec,

dwa miasta, w których generalnie potrzeba więcej zieleni, aby poprawić jakość życia w Szkołach Europejskich i tym samym jakość życia. Ponadto, oznaczenie geograficzne i jego łączność muszą zostać poprawione na obszarach rolniczych obszaru objętego studium przypadku. Sytuacja na obszarze objętym studium przypadku Dübener Heide Nature Park dobrze wyposażony w Zi, jest inna. W szczególności istnieje potrzeba umożliwienia małym miastom i wsiom na peryferyjnym obszarze objętym studium przypadku lepszego dostępu do istniejącej zieleni.

GREEN INFRASTRUCTURE HANDBOOK AND MANUAL READY!

The transnational framework of green infrastructure assessment has been produced using the first project outputs of Work Package 1 available on the [project website](#).

NIE TYLKO OBSZARY CHRONIONE: TRANSGRANICZNE ZARZĄDZANIE ZIELONĄ INFRASTRUKTURĄ W KARKONOSZACH

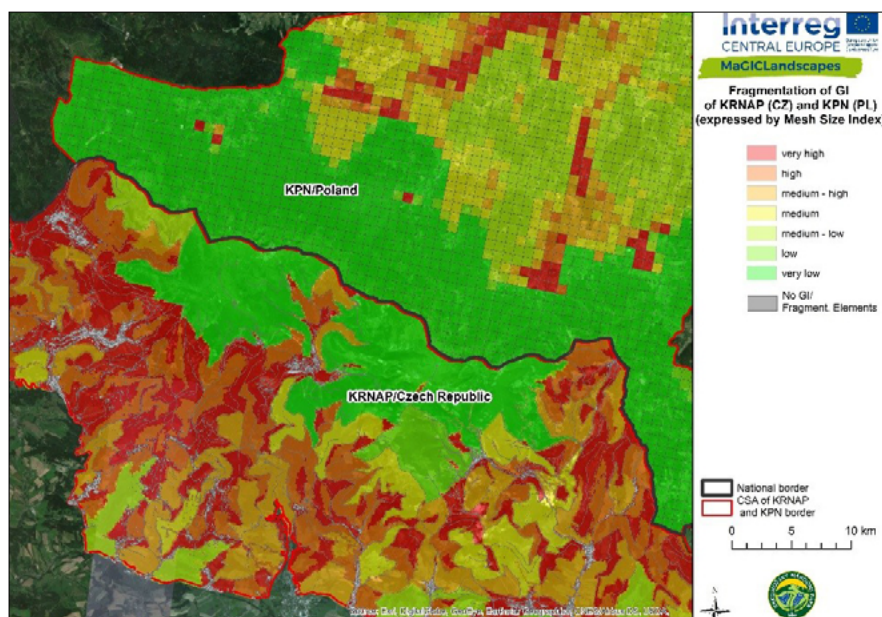
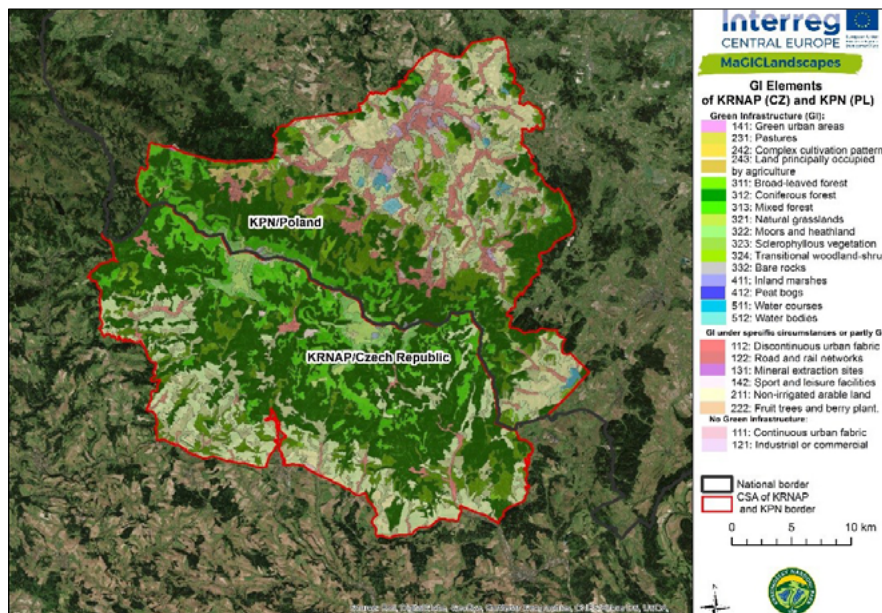
Polski Park Narodowy Karkonosze i jego czeski odpowiednik Karkonosze są aktywnymi partnerami w projekcie MaGICLandscapes. Oprócz codziennego prawnego obowiązku ochrony przyrody, misją obu instytucji jest badanie warunków zielonej infrastruktury (ZI) w transgranicznym obszarze parku narodowego i poza nim.

Karkonosze są najwyższymi górami w Republice Czeskiej i jednymi z najstarszych w środkowo-europejskim pasie. Granica czesko-polska rozciąga się na najwyższy szczyt Śnieżki/Sněžky położony w strefie roślinności alpejskiej i bardzo cenne torfowiska subalpejskie wyznaczone przez konwencję RAMSAR. Wzdłuż granicy przebiega jedna z najbardziej ruchliwych tras górskich, tzw. ścieżka przyjaźni. Korzystanie z gór przez ludzi w ciągu ostatnich 500 lat znacząco zmieniło niektóre krajobrazy naturalne. Karkonoski Park Narodowy po czeskiej stronie został założony w 1963 roku i był pierwszym czeskim parkiem narodowym, Karkonoski Park Narodowy po polskiej stronie jest starszy i został założony w 1959 roku. Od 1992 roku parki narodowe są również wpisane na listę rezerwatu biosfery UNESCO.

CENA LOKALNEJ ZIELONEJ INFRASTRUKTURY

Karkonoskie parki narodowe obejmują jedne z najbardziej bioróżnorodnych obszarów Republiki Czeskiej i Polski. Po obu stronach Karkonoszy znajdują się te same rodzaje ekosystemów, biotopów i elementów zielonej infrastruktury (ZI), pomimo różnych kulturowo-historycznych zastosowań tego obszaru.

Charakterystyczne jest to, że zawierają one bardzo zróżnicowane siedliska i równie zróżnicowane gatunki. Góry pokrywają różne typy lasów oraz naturalne i półnaturalne użytki zielone i pastwiska. Góry są w pewnym sensie wyspą otoczoną kulturowo-rolniczymi krajobrazami nizin i przedgórz, a zatem odgrywają bardzo ważną rolę ekologiczną w regionie transgranicznym. Ten duży obszar ZI pełni wiele funkcji ekologicznych i świadczy

Na górze: Elementy ZI parków narodowych Karkonosze i ich otoczenia; na dole: Fragmentacja ZI z Karkonosze z powodu turystyki | Mapy: KRNP

wiele usług ekosystemowych (UEM). Administracje obu parków narodowych muszą rozważyć wiele kwestii związanych z zarządzaniem, głównie dlatego, że jest to przede wszystkim schronienie/ siedlisko dla wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt, ale także dlatego, że jest to miejsce docelowe dla milionów turystów z całej Europy.

Aby zrozumieć, w jaki sposób ta sieć elementów ZI oraz cały krajobraz funkcjonuje i jego stan KRNP i KPN wykorzystują kilka metod oceny ZI. Wspólne podejście obu parków narodowych pozwala na ocenę Karkonosze i jej otoczenia jako jednego podmiotu. Administracje KRNP/ KPN prowadzą regularny monitoring każdego biotopu. Ponadto

współpracują w ramach kilku badań nad oceną funkcjonalności ZI na tych obszarach i w sąsiednich regionach.

Jednym z najważniejszych tematów jest łączność elementów krajobrazu i ZI. Karkonosze jest bardzo ważnym siedliskiem i korytarzem migracji rzadkich ssaków, zwłaszcza wilków, rysia euroazjatyckiego i wielu gatunków ptaków (np. cietrzewia). Wyniki niektórych analiz pokazują, że oba parki narodowe pełnią rolę rdzenia i/lub węzła pod względem ekologii krajobrazu, a bardziej problematyczne są parki położone na obrzeżach.

Z drugiej strony inne rodzaje analiz dają bardzo ciekawe wyniki. Jeśli weźmiemy pod uwagę inne ważne czynniki (nie tylko elementy ZI), takie jak intensywność ruchu turystycznego, natężenie ruchu, sieć dróg pieszych i inne wskaźniki, wyniki mogą być bardzo różne. Zależy to od skali i parametrów wejściowych poza kursem.

Analizy te mogą nam pomóc w znalezieniu stref problematycznych, a zatem możemy się na nich skoncentrować. Nasze działania mogą być następnie skoncentrowane w problematycznych częściach Karkonosze. Administracje KRNP i KPN nie tylko wykonują analizy i inne badania, ale również sporządzają mapy terenowe

i roboty ziemne w celu ochrony i pielęgnacji ważnych elementów ZI. Jednym z najważniejszych elementów ZI na całym obszarze są półnaturalne użytki zielone i łąki, zwłaszcza w dolnych partiach gór. Okresowe wypasanie i koszenie może pomóc w utrzymaniu i zwiększeniu bioróżnorodności i są ważnymi narzędziami w opiece nad tego typu biotopami.

Innym ważnym rodzajem ZI są elementy liniowe, takie jak aleje drzew i pasy wiejskie itp. Prace nad poprawą obejmują sadzenie wielu drzew rodzimych. Te elementy ZI i krajobrazu zapewniają nie tylko usługi ekosystemu (siedlisko, migracja), ale także dodatkowe korzyści. Kto nie chciałby mieć świeżych owoców podczas spaceru lub podróży?

WSPÓLNE GŁÓWNE KORZYŚCI PŁYNĄCE Z ZIELONEJ INFRASTRUKTURY

Zielona infrastruktura Karkonosze zapewnia wsparcie nie tylko wielu UEM, ale także wielu korzyści, z których korzystają zarówno urlopowicze, jak i społeczności lokalne. Każdego roku KRNP i KPN odwiedza około 8 milionów osób. Przybywają, aby zobaczyć magiczne krajobrazy gór, piękną przyrodę i przyrodę, która tam żyje oraz cieszyć się czystym powietrzem i dobrymi warunkami środowiskowymi.

Turystyka daje pracę wielu ludziom w regionie. Jest ona głównym

Bilateral meeting regarding the assessment of GI in the Giant Mountains case study areas | Zdjęcie: KRNP

źródłem dochodów wszystkich gmin KRNP i KPN. Turystyka jest najważniejszą korzyścią dla ZI dla większości lokalnych interesariuszy, przedsiębiorstw i gmin. Z drugiej strony turystyka ma znaczący negatywny wpływ na przyrodę - tj. zakłócanie środowiska, spadek liczebności wielu gatunków, produkcja odpadów, ruch drogowy i wiele innych. Podczas naszych spotkań i innych warsztatów z lokalnymi interesariuszami staramy się omówić te problemy i znaleźć rozwiązanie(-a). Wielu interesariuszy zdaje sobie sprawę, że turystyka jest nie tylko korzyścią, ale może być również problemem. Staramy się ją regulować, kierować ludźmi w terenie i rozmawiać z nimi.

www.kpnmap.pl
www.krnap.cz

Left: The landscape managers of mountain meadows | Zdjęcie: KRNP/LIFE Corcontica; right: Tree planting to increase connectivity, enhance landscape character and provide additional ecosystem services | Zdjęcie: KRNP

CZWARTE SPOTKANIE PARTNERSKIE W TURYNIE W DNIACH 14 I 15 MAJA 2019 R.

Przez dwa dni partnerzy projektu MaGICLandscapes wspólnie dokonali przeglądu dotychczasowych osiągnięć i doświadczeń. Uzgodnili oni realizację nadchodzących zadań w celu dokończenia oceny usług i funkcji lokalnych elementów zielonej infrastruktury. W oparciu o te wyniki sporządzą oni pierwsze projekty strategicznych planów działania w celu wzmocnienia sieci ZI w dziewięciu obszarach studiów przypadku.

Do oceny funkcjonalności istniejących elementów ZI na poziomie lokalnym wszyscy partnerzy korzystali z narzędzi dostarczonych przez [Graficzny interfejs użytkownika do opisu obiektów graficznych i ich kształtów \(GUIDOS\)](#) Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej.

W oparciu o CORINE Land Cover oraz regionalne mapy użytkowania gruntów i mapy biotopowe partnerzy zastosowali analizę morfologicznego wzorca przestrzennego (MSPA) w celu uzyskania informacji o tym, w jaki sposób połączone są łaty ZI i gdzie istnieje możliwość połączenia ze sobą dwóch lub więcej elementów, np. w celu utworzenia nowych korytarzy ekologicznych, węzłów i/lub obszarów bazowych. Następnie przetworzono analizę euklidesową Distance, aby uzyskać przegląd nienaruszalności, kształtu i przestrzennego rozmieszczenia płatów ZI na mapie binarnej (ZI/nie ZI). Ponadto w okresie letnim w każdym z badanych obszarów będą miały miejsce rozszerzone działania związane z mapowaniem terenu w celu zarejestrowania usług ekosystemu (UEM) świadczonych w wybranych obszarach zainteresowania.

W oparciu o usługi ekosystemu zidentyfikowane w terenie oraz potrzeby interesariuszy regionalnych w zakresie ZI

zarejestrowane podczas osobistych konsultacji lub warsztatów, opracowane zostaną lokalne strategie i plany działania ZI. W jego ramach działania i zalecenia mogą odnosić się zarówno do jednego elementu ZI, który należy stworzyć w danej wsi, np. w celu zapobiegania powodzi, jak i do bardziej integracyjnego podejścia na większą skalę, np. dla całej społeczności i/lub regionu w celu poprawy jakości ZI i jego korzyści.

Luigi Lariccia przekazał wgląd do projektu Interreg Alpine Space Project [LOS DAMA!](#) który dąży do poprawy oznaczeń geograficznych na obszarach podmiejskich w całych Alpach. Reprezentuje on region Piemontu, którego celem jest lepsza integracja oznaczeń geograficznych z międzygminnym planowaniem strukturalnym. Po przeprowadzeniu badania władz regionalnych, organizacji pozarządowych i instytucji naukowych na temat ich gotowości do inwestowania w ZI oraz tego, które konkretne elementy ZI mogłyby zostać zrealizowane, a w tym roku zostanie opracowany pilotażowy plan działania. Plan zawiera perspektywę kolejnych kroków i konkretnych projektów ZI, które mogą zostać wdrożone w krótkim terminie. Wymiana wiedzy pomiędzy LOS_DAMA! i MaGICLandscapes odbywa się głównie na poziomie regionalnym na obszarach Piemontu i Wiednia.

Partnerzy MaGICLandscapes zostali następnie przedstawieni w studium przypadku Piemontu na obszarach podmiejskich otaczających Turyn, wokół miasta Chieri i na równinie Górnego Padu. Podczas obu wycieczek terenowych lokalni interesariusze rozmawiali o potrzebach w zakresie zielonej infrastruktury na tych obszarach oraz o już wdrożonych projektach ZI, które służą jako dobre praktyki i są doskonałymi punktami zaczepienia dla działań i działań mających na celu dalszą poprawę lokalnej sieci ZI.

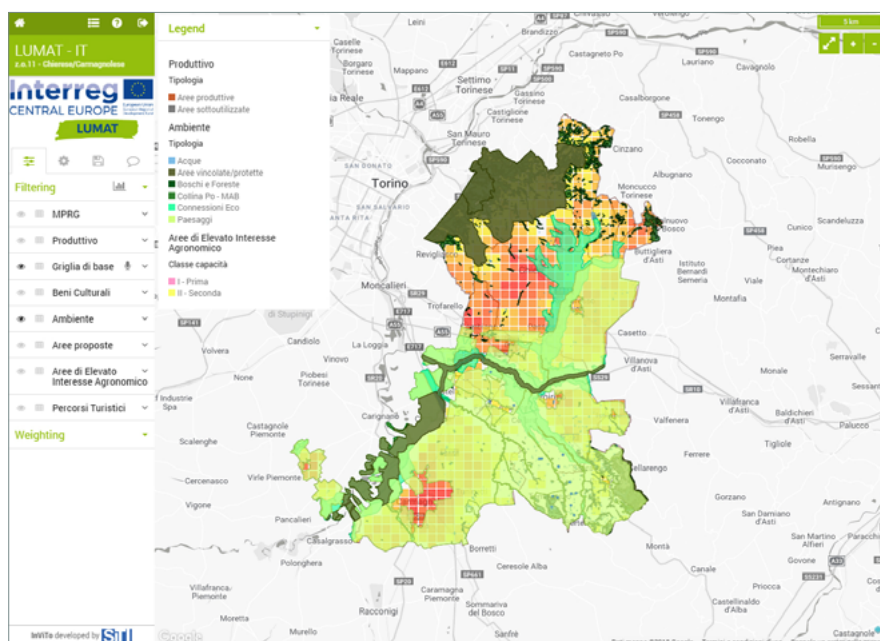
Impressions from the 4th MaGICLandscapes Partner Meeting in Turin | Zdjęcia: Marco Neubert (left), Anke Hahn (middle), Henriette John

REWITALIZACJA GRUNTÓW W METROPOLITALNYM MIEŚCIE TURYN

Rosnąca presja na użytkowanie gruntów, niezrównoważony rozwój podmiejski, fragmentacja krajobrazu, utrata różnorodności biologicznej i zasklepienie gleby to główne punkty, w których projekt Interreg Central Europe LUMAT koncentruje swoje wysiłki. Głównym celem projektu jest integracja i wspieranie wzajemnej współpracy pomiędzy centrum miasta i otaczającymi je gminami oraz osiągnięcie zrównoważonego użytkowania gruntów poprzez zrównoważone zarządzanie środowiskowe. Partnerzy projektu w ramach siedmiu tak zwanych [Funkcjonalnych Obszarów Miejskich \(FUA\)](#) opracowali lokalne strategie zintegrowanego zarządzania środowiskiem miejskim, gdzie użytkowanie gruntów i zarządzanie glebą są zoptymalizowane i zgodne z koncepcją usług ekosystemowych.

Partner projektu LUMAT Metropolitan City of Turin dążył do utworzenia ponadlokalnej struktury zarządzania środowiskiem w FUA Chierese i Carmagnolese na południowym wschodzie metropolii, która jest również częścią jednego z obszarów studiów przypadku MaGICLandscapes. Główne problemy środowiskowe to wysokie zużycie gleby spowodowane niekontrolowanym rozwojem miast, takie jak rozbudowa stref przemysłowo-produkcyjnych i obszarów mieszkalnych, co doprowadziło do utraty różnorodności biologicznej i ekologicznych połączeń.

Wraz ze wszystkimi gminami znajdującymi się w strategiach i działaniach FUA zostały zidentyfikowane, które gwarantują zmianę w zakresie zrównoważonego pod względem

Screenshot of LUMAT's InViTo tool to raise spatial knowledge and guide a balanced spatial development | Źródło: LUMAT/Città Metropolitana di Torino

środowiskowym wzrostu społeczno-gospodarczego całego obszaru. W tym zakresie LUMAT dostarczył lokalnym interesariuszom narzędzia do międzygminnej wymiany danych, monitorowania planowania i podejmowania decyzji. Na przykład [InViTo](#) jest interaktywnym narzędziem wspierającym, które prowadzi użytkowników w budowaniu ich wiedzy i świadomości przestrzennej poprzez wysoką interakcję z dynamicznymi mapami w celu umożliwienia zainteresowanym stronom dostępu do informacji przed podjęciem decyzji.

Projekt LUMAT po pierwsze zdefiniował architekturę skoordynowanego zarządzania środowiskiem, a po drugie stworzył zintegrowany program przestrzenny dla obszaru Chierese i Carmagnolese. W Chieri dawny obszar przemysłowy został

przekształcony w park rolniczy w oparciu o podejście [Płatności za usługi ekosystemowe \(PES\)](#): Rolnikom lub właścicielom gruntów oferuje się zachęty w zamian za zrównoważone zarządzanie gruntami w celu świadczenia usług ekosystemowych.

WHAT IS AN AGRICULTURAL PARK?

Parki rolnicze są przeznaczone do wielu zastosowań, w których mieszczą się małe gospodarstwa rolne, obszary publiczne i siedliska przyrodnicze. Umożliwiają one drobnym rolnikom dostęp do bezpiecznych gruntów i lokalnych rynków, dostarczają świeżej żywności

i są udogodnieniem edukacyjnym, środowiskowym i estetycznym dla pobliskich społeczności. Koncepcja parku rolniczego na obrzeżach miast wynika z prostej idei, że najbardziej krytycznym miejscem do stworzenia wspólnej płaszczyzny pomiędzy interesami miejskimi i wiejskimi jest interfejs między nimi, na dostępnej

Agricultural Park South Milano
Zdjęcie: milanocittastato.it

WYWIAD: JAK NAJLEPIEJ ZACHOWAĆ WODĘ W KRAJOBRAZIE?

We spoke to Miroslav Těšina who is an environmental expert and former employee of venkovský prostor o.p.s in Liberec (CZ). He is actively supporting projects and initiatives towards a sustainable development of his home region, the Tri-border area Czech Republic, Poland and Germany.

Dlaczego istnieje zwiększone zapotrzebowanie na retencję wody w krajobrazie?

Miroslav Těšina (MT): Jest to konieczny i jedyny sposób na złagodzenie ekstremalnych warunków klimatycznych. Przez ostatnie 80 lat Europa Środkowa jest uszczelniana, betonowana i kanalizowana. Woda nie może odpływać i szybko spływa kanałami i rzekami w kierunku morza. W czasach suszy retencja wody jest ważną usługą krajobrazową. Woda zatrzymywana jest na polach, pastwiskach, w lasach, miastach i wsiach. Woda może stanowić różnorodne ekosystemy, takie jak małe tereny podmokłe, baseny i inne obszary, w których jest przechowywana przez dłuższy czas jako woda powierzchniowa i gruntowa. Te osiągalne rozwiązania służące łagodzeniu ekstremalnych zjawisk klimatycznych, takich jak susza i powódź, są już z powodzeniem wdrażane w praktyce.

W ostatnich dziesięcioleciach zasady planowania urbanistycznego i planowania obszarów wiejskich często nadzorowały kanalizację i „niedopasowanie” cieków wodnych, co prowadziło do wysychania gleb i krajobrazu. W regionie Liberca zdolność zatrzymywania wody jest daleka od zdolności zatrzymywania wody. Co najmniej 30 % potencjalnej powierzchni powinno zostać ponownie przydzielone jako obszary retencji wody w celu osiągnięcia normalnego cyklu hydrologicznego tam i w innych europejskich krajobrazach w ciągu 5 lat.

Jakie konkretne środki w zakresie retencji wody istnieją już w regionie przygranicznym Republiki Czeskiej, Polski i Niemiec?

MT: Najlepszym lekarstwem na suszę jest woda. Woda jest krwią ziemi. Brak wody oznacza, że życie jest zagrożone. Konkretnie działania

Lewo: Miroslav Těšina; zdjęcie na prawo: VÚKOZ

na rzecz retencji wody są łatwe do wdrożenia i skuteczne. Małe źródła i potoki to miejsca, w których zaczyna się retencja wody.

W regionie Liberca znajdował się mały strumyk, który wysychał każdego lata. Budowa kaskady basenów wodnych o pojemności 1m³ zasadniczo poprawiła bilans wodny strumienia, a w okresach suszy pozostała woda i życie w basenach. Jest to jeden z przykładów na to, jak mógłby działać również z 1000 innych potoków i strumieni wzdłuż niskich pasm górskich wokół Liberca. Polska i Saksonia mają podobne problemy spowodowane zmianami klimatycznymi, takimi jak susza. Nadszedł czas, aby znaleźć wspólne rozwiązanie dla krajobrazów regionu przygranicznego CZ-DE-PL.

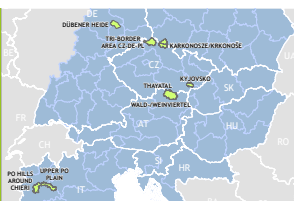
Jakie są główne cele przyszłej współpracy transnarodowej w zakresie łagodzenia skutków suszy?

MT: Dziś znamy już różne środki łagodzące skutki suszy. Pierwsze realizowane projekty istnieją już od kilku lat. W Górach Izerskich od dziesięciu lat zapory chronią wodę bagienną. Poziom wody wzrasta, woda nie może wypłynąć i rozprzestrzenia się na większy obszar.

Najważniejszymi krokami są obecnie informacje i edukacja na temat wpływu zmian klimatycznych i adaptacji w celu zmotywowania ludzi do

działania. Należy opracować różne formaty medialne na potrzeby edukacji szkolnej, zarówno dla nauczycieli, jak i uczniów, ale także dla władz, burmistrzów, naukowców, stowarzyszeń i ogółu społeczeństwa. Istnieje potrzeba utworzenia wspólnego centrum edukacji ekologicznej w obszarze przygranicznym CZ-DE-PL, gdzie informacje są dostępne w języku polskim, czeskim, niemieckim i angielskim. W celu pokazania dobrych praktyk poprzez wycieczki istnieje kilka środków retencji wody do odkrycia w okolicznych krajobrazach Izery, Jesteda, Zittau i Gór Łużyckich.

Wywiad: Anke Hahn

NOWOŚCI z regionów

KARKONOSKI PARK NARODOWY

LOKALNE PLANOWANIE PRZESTRZENNE W KARPACZU UWAŻA, ŻE ZIELONA INFRASTRUKTURA JEST PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA

W Miasto Karpacz odbyły się kolejne warsztaty projektu MaGICLandscapes. Warsztat poświęcony był Zielonej Infrastrukturze (ZI) na terenie miasta, dlatego do konsultacji zaprosiliśmy burmistrza i pracowników magistratu, radnych oraz innych aktywnych mieszkańców. Celem spotkania było wskazanie korzyści płynących z zachowania w przestrzeni miasta zielonych elementów takich jak: łąki, mokradła, grupy

zadrzewień, aleje, pojedyncze drzewa. Uczestnicy przy użyciu map i danych przestrzennych na geoportalu identyfikowali elementy ZI przypisując im funkcje, które mają wpływ dla jakości życia w Karpaczu. Baza ZI dla miasta Karpacz jest już na ukończeniu, mamy nadzieję, że wyniki tych prac a także wnioski z warsztatów będą przydatne przy pracach nad kształtowaniem polityki przestrzennej miasta i nad wznawianym Studium

Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Warto przypomnieć, że zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jako osoby prywatne również możemy mieć wpływ na kształt dokumentów planistycznych poprzez udział w procedurze planistycznej wnioskując np. o pozostawienie zadrzewień, utworzenie nowych nasadzeń czy utworzenie parku publicznego i obszarów z zakazem zabudowy.

Stakeholder workshop in Karpacz at 26th of April 2019 | Zdjęcia: KPN

TRÓJSTYK GRANIC POLSKA-CZECZY-NIEMCY

ZIELONA INFRASTRUKTURA W REGIONIE TRÓJSTYKU PL-CZ-DE: MOCNE STRONY, POTRZEBY, SZANSE I ZAGROŻENIA

Podmioty reprezentujące administrację publiczną, naukę, praktyczną pielęgnację krajobrazu i ochronę przyrody spotkały się 6 lutego 2019 roku w Centrum Kultury Kultivar, aby porozmawiać o zaletach koncepcji zielonej infrastruktury.

W celu uzyskania dokładniejszych informacji dotyczących lokalnych zalet zielonej infrastruktury, podmioty regionalne zastanawiały się najpierw wspólnie, jakie funkcje i usługi może zaoferować zielona infrastruktura oraz jak można je najlepiej zewidencjonować w terenie przy pomocy kartowania. Naukowcy z **Leibniz Instytut Ekologicznego Rozwoju Miejskiego i Regionalnego (IOER)** zaprezentowali różne metody w tym zakresie, które wiosną będą wykorzystywane także w ramach projektu. Ważne jest, aby uwzględnić zarówno funkcje biotopu, jak i funkcje wypoczynkowe wybranych terenów zielonych.

Po obiedzie omawiano różnorodność metod partycypacyjnych, które obecnie są praktykowane w planowaniu krajobrazu i planowaniu przestrzennym. Udział społeczeństwa ma być bardzo ważny, szczególnie przy planowaniu zielonej infrastruktury. Każdy projekt cieszyłby się dzięki temu od początku dużo większą akceptacją społeczną, niż projekty bez udziału społeczeństwa. Przy coraz bardziej kompleksowym społeczeństwie większa jest potrzeba bycia wysłuchanym i partycypacji. Ostatecznie

jedną z metod partycypacyjnych została też przetestowana: Uczestnicy warsztatów przy pomocy kolorowych, naklejanych punktów kartowali i oceniali na trzech dużych mapach trójstyku granic ekonomiczne, ekologiczne i społeczne zalety zielonej infrastruktury.

Jako znaczący czynnik rozwoju regionu wykryła się turystyka. Możliwe są do stworzenia atrakcyjne oferty dla rowerzystów i turystów pieszych, należy tu jednak uważać, aby nie doszło do nadmiernego wykorzystania obszarów chronionych, jak w Górach Żytawskich, czy w Górach Izerskich. Obszar jeziora Olbersdorfer See, z bezpośrednim połączeniem z górami, wydaje się być obszarem wypoczynkowym z potencjałem. Niektórzy uznawali także jeszcze aktywną kopalnię odkrywkową Turów jako długoterminowy obszar z potencjałem dla turystyki i wypoczynku na trójstyku granic. Aby w przyszłości przeciwdziałać nadmiernemu wykorzystaniu terenów w Bedrichov i okolicy przez parkujące auta, można by stworzyć więcej połączeń środkami transportu publicznego. W celu rewaloryzacji miejskiej zielonej infrastruktury omawiano

zakładanie wspólnie użytkowanych ogrodów, w ramach inicjatyw oddolnych. Dzięki temu zostałyby stworzone punkty i przestrzenie dla spotkań społecznych. Zakładanie „jadalnych” ogrodów oraz pasów drzew i krzewów byłoby możliwe także na skraju lasów i pól, również aby zredukować istniejący potencjał erozyjny. Jako ważny punkt działania, mający na celu poprawę bioróżnorodności w lesie, wymienione zostało przekształcanie monotonnych lasów świerkowych w lasy mieszane z rodzimymi gatunkami drzew liściastych i iglastych.

Wyniki kartowania oraz całych warsztatów zostaną teraz przeanalizowane pod kątem strategii końcowej oraz planu działań dla rewaloryzacji zielonej infrastruktury na trójstyku granic. Przewidywany termin organizacji kolejnych warsztatów z udziałem podmiotów regionalnych i lokalnych to październik 2019 roku. Dokładny termin zostanie jeszcze podany [on the project website MaGICLandscapes](#).

Workshop participants discussing strengths, needs, opportunities and threats regarding the benefits of green infrastructure in the Tri-border region CZ-DE-PL | Zdjęcia: Marco Neubert

ŚLADAMI ZIELENI MIEJSKIEJ W ZITTAU

Zwiedzanie miasta pod kątem zieleni miejskiej w dniu 3-go kwietnia 2019, w którym uczestniczyło 12 osób, rozpoczęło się na rynku głównym. Grupa przeszła przez „ogród zmysłów“ na ul. Pfarrstraße oraz przez zielone tereny miejskie, do których należy otaczający stare miasto pas zieleni wzdłuż dawnych murów miejskich. W Zittau jest wiele nieużytków na terenie miasta, które w niedalekiej przyszłości nie zostaną zabudowane lub zrewitalizowane. Zazielenione miejsca odpoczynku i zabawy, czy miejskie ogrody, to dwa z licznych pomysłów na zielone i dopasowane do warunków klimatycznych, tymczasowe wykorzystanie tych terenów. W przypadku większych nieużytków rozważa się łąki ekstensywne, aby zachować lub zwiększyć różnorodność gatunkową w mieście. Zwiedzanie zakończyło się w ogrodzie „Amaliengarten“, będącym projektem studenckim ogrodów miejskich, który został powołany do życia przez Szkołę Wyższą Zittau/Görlitz oraz miasto Zittau.

Uczestnicy spaceru dyskutowali o ważnych usługach, które powierzchnie zielone mogą świadczyć dla mieszkańców miast oraz dla jakości ich życia.

Pracownicy projektu MaGICLandscapes - dr Henriette John (Leibniz Instytut Ekologicznego Rozwoju Przestrzennego) oraz Sven Riedl (Saksońska Fundacja Przyroda i Środowisko) mówili w związku z tym o celach projektu, m. in. o planie strategii i działań w celu poprawy zielonej infrastruktury na trójstyku granic CZ-DE-PL. Zaprezentowali metody wykorzystywane w projekcie do oceny funkcji zielonej infrastruktury. Chodzi tu nie tylko o usługi ekologiczne, które może zaoferować zieleń miejska, ale również o ich korzyści społeczno-ekonomiczne dla ludzi w mieście: miejsce do odpoczynku i spędzania czasu wolnego, świeże powietrze, miejsca do edukacji (ekologicznej), dostęp do żywności i surowców, a także ochrona przed coraz częściej występującymi ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi związanymi ze zmianami klimatu.

MaGICLandscapes serdecznie dziękuje organizatorom za zaproszenie i cieszy się na dalszą wymianę informacji w zakresie zieleni miejskiej w Zittau.

Roundwalk through Zittau focusing on urban green | Zdjęcia: Henriette John

MaGICNEWS

Wydane przez Uniwersytet Techniczny w Dreźnie, Katedra Teledetekcji, Prof. Dr. Elmar Csaplovics, Partner Wiodący Programu Interreg Europa Środkowa, Projekt MaGICLandscapes

Zespół redakcyjny: Anke Hahn, Dorota Wojnarowicz

Wszelkie sugestie, wnioski o rezygnację z subskrypcji biuletynu prosimy kierować do:

Menedżera Komunikacyjnego Projektu
anke.hahn@tu-dresden.de
+49 (0)351 463 32812

Koordynatora Projektu
christopher.marrs@tu-dresden.de
+49 (0)351 463 37563

Projekt MaGICLandscapes jest realizowany w ramach Programu Interreg

Europa Środkowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

